

U BRUXELLESU KONFERENCIJA O TEMAMA BUDUĆNOSTI BIOBAZIRANIH INDUSTRIJA

Konferencija o jačanju biobaziranih industrija u jugoistočnoj Europi održana je prošli tjedan u Bruxellesu u organizaciji Hrvatskog drvnog klastera i hrvatske zastupnice u Europskom parlamentu Marijane Petir. Konferencija je okupila institucije i poduzetnike iz Hrvatske, BiH i Srbije, predstavnike javnih poduzeća Hrvatske šume i Srbijašume, Hrvatsku poljoprivrednu komoru, proizvođačke organizacije, drvene klastere iz Hrvatske i BiH te europske strukovne asocijacije. Na skupu su sudjelovali predstavnici Europske komisije te članovi Europskog parlamenta koji su govorili o potencijalima biobaziranih sektora s posebnim naglaskom na poljoprivredno-prehrambeni i drvno-prerađivački sektor, odnosno na zakonodavstvo u području korištenja obnovljivih izvora energije.

Maletić: Veliki potencijal za razvoj R&D projekata i primjenu inovacija

Mnogi službenici u Bruxellesu još nisu svjesni potencijala biobaziranih industrija i velika je stvar što se u Hrvatskoj i okolnim zemljama otvara rasprava o ovim avangardnim temama, koje su od 2012. dio europskih prioriteta, rekla je euro-zastupnica **Ivana Maletić** na otvaranju prvog dijela konferencije u hotelu THON EU. Dolazak u Bruxelles, u središte europske administracije je pravi način za dobivanje šire slike o mogućnostima korištenja EU sredstava. U Parlamentu je normalno surađivati sa civilnim sektorom, koji uobičajeno daje konstruktivne prijedloge i komentare regulative, jer se samo zajedničkim radom i dijalogom mogu ostvariti sinergijski učinci, istaknula je Maletić te pozvala prisutne tvrtke i institucije na jačanje njihovih projektnih kapaciteta. Proizvodnja biobaziranih proizvoda podrazumijeva niz mogućnosti za R&D i primjenu inovacija, jer se zapravo cijeli ovaj sektor budućnosti rađa na inovacijama i novim znanjima. Cilj je fossil free društvo koje će koristiti u velikoj mjeri bio proizvode, a EU može financirati njihov razvoj. EU je 2014. godine inicirala osnivanje biobaziranog konzorcija u formi javno privatnog partnerstva i osigurala velika sredstva. EU želi biti svjetska predvodnica u primjeni novih znanja i tehnologija, zaključila je Maletić.

Budućnost biomase je vruća europska tema!

Zastupnik **Davor Škrlec** se u svom govoru osvrnuo se na tzv. Zimski energetska paket i aktualnu izmjenu direktiva o OIE. Komentirao je i ulogu europskih šuma u proizvodnji zelene energije i ponovio njegova stajališta kako je sukladno načelu kružne ekonomije potrebno pokušati produžiti vijek drvu koje dobivamo iz šume, a ne ga koristiti isključivo za energiju, odnosno spaliti ga za proizvodnju struje. Komisija je predložila 27%, a Europski parlament upravo kroz aktualnu raspravu predlaže da cilj treba biti 35 % energije iz obnovljivih izvora. Bez toga Europska unija neće dostići preuzete obveze iz Pariškog sporazuma, rekao je Škrlec te zaključio kako Hrvatska ima potencijale da kroz energetska učinkovitost i smanjenje uvoza fosilnih goriva smanji makroekonomski deficit.

Visoka razina političkog, institucionalnog i gospodarskog prisustva

Cjelokupni događaj je bio na visokom političkom i institucionalnom nivou, o čemu svjedoči prisustvo vodećih europskih sektorskih lobista, predstavnika europske administracije, akademske te predstavnika veleposlanstava i misija zemalja članica u Bruxellesu. Kroz sve briselske sadržaje i predstavnici Hrvatske vlade i nacionalnih institucija su predstavili određene programe namijenjene internacionalizaciji i umrežavanju na EU razini. Državni tajnik u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta **Mario Antonić** naglasio je aktivnu potporu Ministarstva tvrtkama i poduzetnicima te kroz konkretne statističke pokazatelje apostrofirao važnost drvoprerađivačkog sektora za nacionalno gospodarstvo, uz potrebu poticanja inovacija. Predsjednik Uprave Hrvatskih šuma d.o.o. **Krunoslav Jakupčić** rekao je kako je vrijednost šuma u Hrvatskoj neprocjenjiva, ne samo zbog velike ekonomske, nego socijalne i ekološke funkcije. Šumama moramo gospodariti tako da sutra vrijede više nego danas, rekao je Jakupčić te naglasio da je ulaganje u šume, ali i u kadrove u šumarstvu jedan od ključeva razvitka i demografske stabilnosti ruralnih područja. Profesorica na zagrebačkom Ekonomskom fakultetu i predstavnica partnera u organizaciji Hrvatskih izvoznika prof.dr. **Marijana Ivanov** govorila je o makroekonomskoj stabilnosti i važnosti biobaziranih industrija u ostvarivanju značajnih deviznih prihoda. Sudionicima su se obratili i gost iz regije i

direktor **Srbijašuma d.o.o. Predrag Aleksić** te predstavnici istaknutih europskih asocijacija za biomasu - **AEBIOM**, Europska udruga državnih šuma **EUSTAFOR**, vodeća europska lobistička organizacija u području bio-baziranih industrija **COPA-COGECA** te Europska organizacija pilanske industrije **EOS. Domaću praksu i mnogobrojne** izazove u poslovanju i udruživanju domaćih poljoprivrednika auditoriju je uputio Luka Cvitan iz Poljoprivredne proizvođačke organizacije **Gomolava Jabuka. Zvonimir Novak**, predsjednik Hrvatskog klastera konkurentnosti prehrambeno-prerađivačkog sektora, ujedno i suorganizatora konferencije, predstavio je rad klastera i naglasio važnost međusektorske suradnje u biobaziranom sektoru.

Petir organizirala dobro posjećen skup u Europskom parlamentu!

Tijekom konferencije koja se održala u Europskom parlamentu, gdje je domaćin bila eurozastupnica **Marijana Petir**, okupili su se sudionici svih prethodnih konferencijskih sadržaja uz širi saziv istaknutijih članova Europskog parlamenta te predstavnika Europske komisije u čijem su djelokrugu rada i nadležnosti biobazirane industrije. Mislim da je ovo vrlo korisna razmjena iskustva za obrtnike i poduzetnike, koji su ovdje došli kako bi čuli što Europska unija nudi i kako se to na najbolji način može iskoristiti, izjavila je zastupnica **Marijana Petir**, dodajući da je u proračunu EU za šume do 2020. godine ukupno predviđeno 8,2 mlrd. EUR, što je slabo poznato u hrvatskoj stručnoj javnosti. Prema izvješću Konzorcija za biogospodarstvo i industriju iz 2016. godine godišnji prihod ovog sektora u EU iznosio je više od 2,1 bilijuna EUR i zapošljavao je oko 18 mil. radnika u EU. Ostvaruje se očekivani rast primarne proizvodnje, prerade hrane i industrijske biotehnologije, što dovodi do razvoja novih bioloških industrija, pretvaranja postojećih i otvaranja novih tržišta za biobazirane proizvode. Biobazirani sektor ima ogroman potencijal kroz otvaranje naprednih zelenih poslova, a Hrvatska mora iskoristiti poticaje iz EU i osmisliti strategije i omogućiti sigurnost investitorima. Zastupnica je istaknula kako EU uvozi čak 53 % energije i to plaća više od milijardu EUR dnevno. Istovremeno se smanjuju ulaganja u obnovljivu energiju, što je neprihvatljivo. U 2015. godini u energiju iz OIE uloženo je 48,8 mlrd. USD, što je čak 60 % manje nego 2011. godine, zaključila je Petir koja je istog dana simultano sudjelovala u radu Odbora u Parlamentu koji je dozvolio uporabu imena teran.

Finska i njemačka iskustva! CO₂ je važna europska tema

Potrebno je promicati aktivno šumarstvo, odnosno održivo upravljanje šumama rekao je u svome izlaganju **Hannu Takkula**, finski zastupnik u Europskom parlamentu te dodao kako se na taj način omogućuje ne samo ruralni razvoj nego i pohranjivanje ugljika. Na upit o Direktivi o OIE Takkula je istaknuo da je opći cilj direktive povećanje udjela OIE u energetske upotrebi, uz zadržavanje održivosti biomase. Njemački zastupnik **Norbert Lins** predstavio je regulativu o korištenju zemljišta, promjene korištenja zemljišta i šumarstva (LULUCF) u kontekstu održivog gospodarenja šumama. Naglasio je kako je cilj LULUCF-a ukloniti CO₂ iz atmosfere u čemu održivo upravljanje šumama ima ključnu ulogu. Lins je rekao da je kao izvjestitelj za uredbu o LULUCF-u prihvatio amandmane zastupnice Petir kojima je ona tražila izuzeće za Hrvatsku zbog nemogućnosti upravljanja šumama za vrijeme Domovinskog rata i u vrijeme mirne reintegracije te da je upozorila na temu miniranih površina.

Angažirana predavanja i pitanja predstavnicima Komisije

Zamjenik generalnog direktora u glavnoj upravi za poljoprivredu i ruralni razvoj (DG AGRI) **Mihail Dumitru**, naglasio je kako je bioekonomija ključni sektor u EU, koji uključuje niz industrija, od prehrane i pića, poljoprivrede, šumarstva, drveno-prerađivačke do kemijske i papirne industrije. Primarne industrije imaju važnu ulogu u proizvodnji biomase i dekarbonizaciji gospodarstva, rekao je Dumitru. Bioekonomija je srž ambicioznih klimatskih i energetskih ciljeva do 2030. Ukupno je u obnovljivu energiju investirano 2,3 mlrd. EUR iz europskih fondova, nacionalnih i privatnih sredstava. U tijeku je velika diskusija oko budućnosti ZPP-a, rekao je Dumitru te zaključio kako uvijek treba poštivati aspekt održivosti. Na pitanje **Ivane Mezak**, direktorice komercijalnih poslova Hrvatskih šuma d.o.o. o tome planira li Komisija podršku širem programu razminiranja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, gdje taj problem ograničava slobodu kretanja i ekonomskih aktivnosti, g. Dumitru je odgovorio da je Komisija svjesna problema i istražuje koliko postojeći okviri omogućuju namjensko korištenje sredstava u tu svrhu. **Zvonimir Novak**, predsjednik nacionalnog klastera konkurentnosti, postavio je pitanje o klasterizaciji kao alatu poticanja

bioekonomije i multidisciplinarnih istraživanja. Klasteri su izvrsno sredstvo za veću primjenu inovacije i istraživanja, rekao je Dumitru te dodao da se razmišlja o projektima suradnje i istraživanjima u ruralnim sredinama.

Biomasa je sve više pod povećalom

Koordinator za bioenergiju iz Glavne uprave za energetiku (DG ENERGY) **Giulio Volpi** govorio je sudionicima konferencije o šumskoj i poljoprivrednoj biomasi iz perspektive energetske politike i obnovljivih izvora energije. Komisija je u studenom prošle godine po prvi put uključila energiju u ciljeve gospodarskog rasta i iznijela prijedloge za reviziju tržišta energije. Cilj predloženog tzv. paketa čiste energije je veća energetska učinkovitost, odnosno dobivanje više energije iz iste količine biomase, čime bi se trebalo osloboditi količine biomase za nove sektore. Komisija i dalje inzistira na većoj uporabi biogoriva, a glavna poruka ove energetske reforme odnosi se na poticanje prijelaza s prve generacije biomase na napredna goriva, zaključio je Volpi.

Najbolje hrvatske prakse i stručna mišljenja

Konferencija u Europskom parlamentu iskorištena je kao mogućnost da se europsku javnost upozna s trendovima u Hrvatskoj. **Krunoslav Jakupčić** je ispred Uprave Hrvatskih šuma predstavio zabrinjavajuće pojave sušenja hrasta u nizinskim šumama, uslijed niza razloga, a posebno je apostrofirao pojavu hrastove mrežaste stjenice te istaknuo kako znanost u ovom trenutku još nema rješenje za ove vrlo zabrinjavajuće pojave. Ruralni krajevi glavni su izvor radne snage za šumarstvo i drvnu industriju, a iseljavanje i njihovo demografsko zaostajanje te neusklađen obrazovni sustav s potrebama rada ne ide u prilog održivom šumarstvu kakvo je definirano u europskoj i nacionalnoj šumarskoj strategiji. Šumama moramo gospodariti tako da one sutra vrijede više nego danas, zaključio je Jakupčić. **Tajana Radić** iz Hrvatske poljoprivredne komore predstavila je projekt UP-RUNNING, čiji je cilj održivo korištenje drvene biomase iz poljoprivrednih rezidbenih ostataka i uklonjenih nasada. Na projektu vrijednom 2 mil. EUR sudjeluje 11 partnera u 7 država, a pomaže u otvaranju novih tržišta za spomenute resurse. Radni dio konferencije završio je prezentacijom Vedrana Kraljevića i najavom 15. Mediteranskog sajma koji će se sljedeće godine u ožujku održati u Dubrovniku.

Umrežavanje uz hrvatske delicije

Zastupnica Petir organizirala je dobro posjećen prijem za sudionike konferencije u Parlamentu koji su uveličali mnogobrojni zastupnici iz zemalja članica, posebno iz Austrije, Češke, Italije, Španjolske, Poljske i Grčke. U ponudi su bila vina vinarije Krauthaker iz Kutjeva te iz dubrovačkog područja, dok su sirevi i pršuti u Bruxellesu stigli iz hrvatskih OPG-ova koje je animirala zastupnica Petir. Sudionike je zapaženim jadranskim i dalmatinskim melosom zabavljala klapa Bonaca iz Šibenika.

Studijska posjeta i bilateralni sastanci

Tijekom konferencije organizirana je studijska posjeta naselju Bella Vita, jednoj od najatraktivnijih rezidencijalnih četvrti u blizini Bruxellesa (Waterloo). Ovo naselje od 1.000 stanovnika svjetski je poznato po energetske učinkovitosti i niskougličnom i pasivnom načinu gradnje. Sudionici delegacije prisustvovali su i bilateralnim sastancima s europskim strukovnim udruženjima, a neki su posjet Bruxellesu iskoristili za učlanjenje u iste.

S poštovanjem,

HRVATSKI DRVNI KLASTER
Marijan Kavran, direktor